

2026./2027.

OSNOVNA ŠKOLA JAGODNJAK

RENATA KAČAVENDA,

HRVATSKI JEZIK

ELEMENTI I NAČINI VREDNOVANJA USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA TIJEKOM I NA KRAJU ŠKOLSKE GODINE OD 5.- 8. RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Elementi vrednovanja od 5.- 8. razreda osnovne škole u predmetu Hrvatski jezik proizlaze iz ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda u trima područjima:

A. Hrvatski jezik i komunikacija,

B. Književnost i stvaralaštvo i

C. Kultura i mediji.

U svakom području (domeni) predmeta postoje odgojno-obrazovni ishodi čija se usvojenost vrednuje tijekom i na kraju školske godine. Razine usvojenosti ishoda na kraju razreda propisane su kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik. Tijekom školske godine provode se različiti načini praćenja i vrednovanja učeničkih znanja, vještina i kompetencija.

Tri su načina vrednovanja tijekom učenja: **vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga.**

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na razmjeni informacija između učitelja i učenika o učenikovom napretku i mogućnosti još boljeg napredovanja. Budući da se u vrednovanju za učenje otkrivaju učenikove potrebe za eventualnim dodatnim pojašnjenjima ili vježbama, ono učeniku pomaže da napreduje u učenju, a učitelju daje usmjerenje kako i u kojim područjima učeniku treba pomoći da svlada odgojno-obrazovne ishode u cijelosti. Neki od oblika vrednovanja za učenje su provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima, vođenje individualnih savjetodavnih razgovora s učenicima, opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje odnosi se na samoprocjenu i vršnjačku procjenu znanja, vještina, truda i zalaganja na satima Hrvatskoga jezika. Učenici će učiti kako da što bolje sami procijene vlastite uratke i uočavaju što i kako mogu bolje učiniti. Takav način vrednovanja provodit će se razgovorima, odgovaranjem na pitanja, ispunjavanjem tablica i opisnika za samoprocjenu. Važno je prilikom vrednovanja kao učenja da učenici imaju jasne kriterije (koje im daje učitelj) po kojima procjenjuju vlastite uratke i uratke ostalih učenika. Što češće učenici procjenjuju vlastite uratke prema zadanim kriterijima, lakše usvajaju znanja i vještine koje su im potrebne za svladavanje zadanih zadataka budući da neprestano osvještavaju koji su elementi potrebni da bi ostvarili pojedine odgojnoobrazovne ishode.

Vrednovanje naučenoga provodi se usmenim odgovaranjem gradiva, pisanim provjerama znanja zadatcima otvorenog i zatvorenog tipa i predstavljanjem projekata, praktičnih radova ili izvedbom zadanih govornih ili razgovornih oblika. Prije svakog vrednovanja naučenoga, za svako područje koje se provjerava, učiteljica će učenicima dati jasne kriterije i mjerila vrednovanja kako bi točno znali koje su sastavnice uspješne izvedbe i područja učenja koje se vrednuje.

Usmeno odgovaranje i aktivnosti na satu mogu biti vrednovani na svakom školskom satu bez prethodne najave.

Pisane provjere znanja kojima je obuhvaćena veća nastavna cjelina najavljuju se učenicima barem mjesec dana unaprijed, a zatim će učenici biti podsjećani na njih dva tjedna i tjedan dana prije pisanja ispita, kad će ujedno i ponavljati sadržaje koji će se provjeravati.

Kratke provjere znanja najavljuju se nekoliko dana unaprijed. Mogu biti realizirane na tradicionalan način na unaprijed pripremljenim listićima (testovima) ili u nekom od digitalnih alata koje učenici dobro poznaju (Quizziz, Wizer.me, Testmoz...).

Kriteriji bodovanja pisanih provjera znanja:

Pisane provjere boduju se prema postotku od kojega učitelj u pojedinim pisanim provjerama iz opravdanih razloga može odstupiti najviše do 10 %.

- ☐ 90 – 100 % točno riješenih zadataka – odličan (5)
- ☐ 78 – 89 % točno riješenih zadataka – vrlo dobar (4)
- ☐ 60 – 77 % točno riješenih zadataka – dobar (3)
- ☐ 50– 59 % točno riješenih zadataka – dovoljan (2)
- ☐ 0 – 50 % točno riješenih zadataka – nedovoljan (1)

Dvema školskim zadaćama provjeravat će se ishod prema planu i sadržaju. Od učenika će se očekivati da napiše dva teksta vidljive trodijelne strukture, sadržajne smislenosti te problemskoga i/ili kritičkoga gledišta.

Krasnoslov i interpretativno čitanje teksta vrednuju se prema sljedećim sastavnicama:

(Pripremljene su tablice s elementima koji se vrednuju)

- ☐ razgovjetnost
- ☐ primjerena brzina i visina glasa
- ☐ pravilno izgovaranje i naglašavanje riječi
- ☐ prilagođavanje boje glasa ugođaju i poruci pjesme/ teksta
- ☐ dočaravanje osnovnog ugođaja pjesme/ teksta
- ☐ pravilno ostvarivanje stanke

- osjećajno recitiranje /čitanje – pokušaj prenošenja emocije na slušatelja.

Književna djela za cjelovito čitanje (lektira): Učenik treba obvezno pročitati 8 književnih djela prema popisu (3 djela u 1. polugodištu i 4 u 2. polugodištu + jedna izborna lektira). Popis djela i upute za pisanje učenici dobivaju u rujnu. Izborna lektira je obvezna, a učenici samostalno biraju naslov među ponuđenima ili u dogovoru s učiteljicom.

Lektira se piše u velikim bilježnicama (za lektiru) s tvrdim koricama, a učenici ponekad unaprijed dobivaju pitanja/ zadatke i upute za vrijeme i poslije čitanja pojedinog djela.

Vrednovanje

Vrednovanje djela za samostalno cjelovito čitanje bit će provođeno u skladu s razinama usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda koji će se radom ostvarivati, a koji će učenicima biti objašnjeni unaprijed. Ocjena proizlazi iz različitih aktivnosti koje će se provoditi na satima posvećenima djelima za samostalno čitanje i uključuje sljedeće elemente vrednovanja:

- je li učenik pročitao djelo u cijelosti
- je li točno riješio zadane zadatke na nastavnom listiću (ili: piše li redovito bilješke iz lektire)
- jesu li učenički odgovori napisani u skladu s gramatičkim i pravopisnim načelima
- uočava li učenik književnoteorijske pojmove u interpretaciji djela
- uočava li učenik odnose među likovima i problematiku o kojoj pisac progovara u djelu
- učenikovu aktivnost na satima interpretacije djela i način iznošenja zapažanja (pojedinačno ili skupno) te sudjelovanje u raspravi, izradi plakata, prezentacija ili ilustracija, reklama za knjigu, kvizovima i pisanim provjerama u nekim od poznatih digitalnih alata, ispunjavanju nastavnih listića...

Učenici unaprijed dobivaju upute o izradi plakata, prezentacija, praktičnog rada i tablicu s rubrikama koje se vrednuju za konačnu ocjenu.

NASTAVA NA DALJINU

U slučaju da se tijekom nastavne godine dio nastave održi na daljinu, učiteljica će, osim vrednovanja ostvarenosti ishoda, vrednovati i sljedeće sastavnice:

- a) redovitost potpunost i točnost u izvršavanju postavljenih zadataka na nastavi, domaće zadaće i lektire
- b) redovitost sudjelovanja na nastavi (Zoom – pred kamerom ili audio)
- c) marljivost, samostalnost i kreativnost u izvršavanju zadataka.

ZAKLJUČNA OCJENA IZ PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Zaključna je ocjena iz nastavnoga predmeta izraz postignute razine učenikovih ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu/području i rezultat ukupnoga procesa vrednovanja tijekom nastavne godine, a izvodi se temeljem elemenata vrednovanja te **ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena**. Ako je učenik iz određene sastavnice (jezik i komunikacija /književnost i stvaralaštvo/ kultura i mediji) negativno ocijenjen, može biti upućen na pohađanje dopunske nastave/ popravnoga ispita. Kod zaključivanja ocjena na kraju nastavne godine uzimaju se u obzir:

- a) ocjene koje je učenik ostvario na temelju brojčanog vrednovanja (sumativno vrednovanje)
 b) bilješke o radu učenika (formativno vrednovanje).

Na temelju sveukupnih bilješki o radu učenika učiteljica na kraju nastavne godine donosi konačnu bilješku o radu i kompetencijama učenika koju unosi u e-dnevnik na kraju nastavne godine, sukladno prethodno razrađenim kriterijima, a uzimajući u obzir sljedeće sastavnice (ishode):

- a) izvršavanje postavljenih zadataka na nastavi i domaće zadaće
- b) redovitost sudjelovanja na nastavi
- c) marljivost, samostalnost i kreativnost u izvršavanju zadataka.

Na temelju sveukupnih ocjena iz svih elemenata na kraju nastavne godine koje je učenik dobio, sukladno prethodno razrađenim kriterijima, učiteljica donosi konačnu ocjenu.

Konačna zaključna ocjena temelji se u jednakoj mjeri na postignutim razinama učenikovih kompetencija iskazanih formativnim vrednovanjem (bilješkama) i sumativnim vrednovanjem (ocjenama) i ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena.

Nastavno područje: hrvatski jezik i komunikacija

Za ocjenu odličan učenik:

- Aktivno sudjeluje u nastavi, brzo i točno zaključuje povezujući nastavne sadržaje
- Brzo i točno primjenjuje naučene jezikoslovne sadržaje
- U pisanim provjerama pokazuje najmanje 90% znanja
- u pravopisnom diktatu ima do 3 pogreške
- Redovito i samostalno piše domaće zadaće
- Često samostalno proširuje znanje koristeći se različitim izvorima informacija

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Aktivno sudjeluje u nastavi, uglavnom točno zaključuje povezujući nastavne sadržaje
- Naučene jezikoslovne sadržaje primjenjuje uglavnom točno
- U pisanim provjerama pokazuje 78-89% znanja
- U pravopisnom diktatu ima 3-6 pogrešaka
- Redovito i samostalno piše domaće zadaće

Za ocjenu dobar učenik:

- Sudjeluje u nastavnome radu na učiteljev poticaj ili poticaj drugih učenika
- Naučene jezikoslovne sadržaje pamti i reproducira, ali ih neredovito ili teže primjenjuje
- U pisanim provjerama ostvaruje 60-77% točnih odgovora
- U pravopisnom diktatu ima 6-9 pogrešaka

- Domaće zadaće piše uglavnom redovito

Za ocjenu dovoljan učenik:

- Na učiteljev poticaj sudjeluje u nastavnome radu i zapisuje nastavne sadržaje
- U pisanim provjerama ostvaruje 50-59% točnih odgovora
- U pravopisnom diktatu ima 9-11 pogrešaka
- Uglavnom piše domaće zadaće rješavajući jednostavnije zadatke

Ocjenom nedovoljan učenik je ocijenjen ako:

- Ne sudjeluje u radu, ne prati nastavu i ne zapisuje nastavne sadržaje
- U pisanim provjerama pokazuje manje od 50% znanja
- U pravopisnom diktatu ima više od 11 pogrešaka
- Ne piše domaće zadaće
- Ometa sebe (bavi se vlastitim aktivnostima) i druge

Nastavno područje: književnost i stvaralaštvo (u pismenoj provjeri vrijedi isti kriteriji kao i u jeziku)

Za ocjenu odličan učenik:

- Aktivno sudjeluje u nastavi književnosti
- Književno djelo doživljava na najvišoj razini te jasno i precizno oblikuje pouku književnoga djela
- Samostalno tumači književno djelo te točno primjenjuje književne pojmove
- Razlikuje, točno imenuje i opiruje književne vrste i stilska izražajna sredstva

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Aktivno sudjeluje u nastavi
- Književno djelo doživljava na visokoj razini i uočava pouku književnoga djela
- Samostalno tumači književni tekst, razlikuje, imenuje i uglavnom točno koristi književne pojmove
- Razlikuje književne vrste te uglavnom točno uočava i imenuje stilska izražajna sredstva

Za ocjenu dobar učenik:

- Na učiteljev poticaj sudjeluje u nastavnome satu
- Književno djelo razumije i doživljava na prosječnoj razini
- Djelomično tumači književni tekst, prepoznaje i imenuje književne vrste, ali teže oblikuje pouku književnoga djela
- Definira stilska izražajna sredstva, ali ih teže prepoznaje u književnome tekstu

Za ocjenu dovoljan učenik:

- Pokazuje slabo zanimanje u nastavi te sporije čita književni tekst
- Književno djelo djelomično razumije, a doživljaj je djela na najnižoj razini
- Uz učiteljevu pomoć tumači književni tekst
- Definira književne pojmove i stilska izražajna sredstva, ali ih teško uočava i ne imenuje

Za ocjenu nedovoljan učenik:

- Ne pokazuje zanimanje za nastavu književnosti
- Ne razlikuje književne vrste, na razumije pročitani tekst i ne može izraziti doživljaj djela
- Ne piše zabilješke na satu
- Ne definira književne pojmove

USMENO IZLAGANJE – ČITANJE, IZLAGANJE PREZENTACIJA, RAZGOVOR O PROČITANOM, INTERPETACIJA KNJIŽEVNOG TEKSTA

- Izražava se hrvatskim standardnim (književnim) jezikom i ima vrlo bogat rječnik
- Pravilno i jasno izgovara glasove, pravilno naglašava riječi i ostvaruje pravilnu rečeničnu intonaciju
- Rado sudjeluje u govornim vježbama u kojima se ističe kreativnost, jasno izlaže i samostalno obrazlaže vlastito mišljenje
- Ima odlično razvijenu kulturu slušanja i izvrsno komunicira sa slušateljima
- Interpretativno čita tekst na najvišoj razini, ima izvrsno razvijenu sklonost za krasnoslov

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Izražava se hrvatskim književnim (standardnim) jezikom i ima bogat rječnik
- Pravilno i jasno izgovara glasove, pravilno naglašava riječi i ostvaruje pravilnu rečeničnu intonaciju
- Rado sudjeluje u dramatizacijama i govornim vježbama
- Jasno i točno izlaže, trudi se ostvariti komunikaciju sa slušateljima
- Izražajno čita i krasnoslovi

Za ocjenu dobar učenik:

- Trudi se izražavati hrvatskim standardnim (književnim) jezikom i ima razvijen rječnik
- Uočava odstupanja od književnoga jezika u govoru drugih osoba, ali često sam griješi u govoru

- Pravilno i jasno izgovara glasove, uglavnom pravilno naglašava riječi i uglavnom pravilno ostvaruje rečeničnu intonaciju
- Sudjeluje u dramatizacijama i govornim vježbama
- Vlada tehnikom čitanja, ali ne razvija vlastiti odnos prema pročitanoj pa ga je potrebno usmjeravati
- Ponekad pokazuje nestrpljenje u komunikaciji s drugima pa mora razvijati kulturu slušanja

Za ocjenu dovoljan učenik:

- Uz učiteljevu pomoć izražava se hrvatskim standardnim jezikom i ima oskudniji rječnik
- Pravilno i jasno izgovara glasove, ali sporo čita
- Teže izražava misli i oblikuje rečenice
- Na učiteljev poticaj sudjeluje u dramatizacijama i govornim vježbama
- Poštuje pravila komunikacije
- Razumije samo jednostavnije sadržaje, a tijekom izlaganja se često oslanja na učiteljevu pomoć

Za ocjenu nedovoljan učenik:

- Ne trudi se izražavati hrvatskim književnim jezikom i ne prihvaća učiteljevu pomoć
- Odbija sudjelovati u dramatizacijama i govornim vježbama
- Nema razvijenu kulturu slušanja i ne poštuje pravila komunikacije
- Ne vlada u potpunosti tehnikom čitanja i ne želi recitirati

PISANO JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Za ocjenu odličan učenik:

- Ima iznimno bogat rječnik i vrlo je kreativan u literarnome i novinarskome izričaju
- Izvrsno piše sve oblike pisanog izražavanja poštujući kompoziciju zadanoga oblika
- U potpunosti je usvojio pravopisna i gramatička pravila te ih dosljedno i točno primjenjuje

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Ima bogat rječnik i kreativan je u novinarskom i literarnom izričaju
- Vrlo uspješno piše sve oblike pisanoga izražavanja poštujući kompoziciju zadanoga oblika
- Usvojio je pravopisna i gramatička pravila i uglavnom ih točno primjenjuje

Za ocjenu dobar učenik:

- Ima razvijen rječnik i trudi se ostvariti literarni i novinarski izričaj

- Uspješno piše sve oblike pisanog izražavanja s manjim pogreškama u kompoziciji zadanoga oblika
- Pravopisna i gramatička pravila djelomično je usvojio te ih nedosljedno primjenjuje

Za ocjenu dovoljan učenik:

- Ima slabije razvijen rječnik i trudi se ostvariti literarni i novinarski izričaj
- Uz učiteljevu pomoć piše najjednostavnije oblike pisanoga izražavanja
- Pravopisna i gramatička pravila nedosljedno primjenjuje te uvijek piše ispravak svakoga pisanoga oblika

Za ocjenu nedovoljan učenik:

- Ne pokazuje zanimanje za pisano izražavanje
- Odbija suradnju i ne trudi se napisati zadani oblik ni uz učiteljevu pomoć.

Nastavno područje: kultura i mediji

Za ocjenu odličan učenik:

- Ima iznimno razvijeno zanimanje za medije
- Rado sudjeluje u pripremi i realizaciji nastavnoga sata
- Prati, preispituje i kritički se odnosi prema sadržajima medijske kulture
- Naučeno primjenjuje u svim situacijama

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Ima razvijeno zanimanje za medije
- Sudjeluje u pripremi i realizaciji nastavnog sata
- Prati, preispituje i promišlja o sadržajima medijske kulture
- Naučeno uglavnom primjenjuje u svim situacijama

Za ocjenu dobar učenik:

- Ima djelomično razvijeno zanimanje za medije
- Sudjeluje u pripremi i realizaciji nastavnog sata
- Prati nastavu medijske kulture i uz učiteljevu pomoć sudjeluje u radu
- Definira ključne pojmove, navodi poznate primjere

Za ocjenu dovoljan učenik:

- Pokazuje slabo zanimanje za nastavu medijske kulture
- Na poticaj učitelja sudjeluje u radu
- Definira ključne pojmove medijske kulture, ali ne može navesti primjere

Za ocjenu nedovoljan učenik:

- Ne pokazuje zanimanje na nastavne sadržaje medijske kulture
- Odbija suradnju, ne sudjeluje u radu ni na učiteljev poticaj

Nastavno područje: lektira / književnost i stvaralaštvo

Za ocjenu odličan učenik:

- Knjigu čita na vrijeme poštujući zadani rok, a na satu lektire koristi se dnevnikom čitanja
- U potpunosti ovladava sadržajem knjige, a doživljava je književnoga djela na vrlo visokoj razini
- Ima uredno i kvalitetno napisan dnevnik čitanja u kojemu kritički promišlja o pročitanoj djelu
- Na satu je aktivan i pokazuje vrlo visoku razinu kreativnosti pri analizi književnoga djela
- Zainteresiran je za svaki oblik rada i način obrade lektire
- U interpretaciji se točno koristi književnim pojmovima
- Otkriva prenesena značenja
- Može vrlo jasno i precizno odrediti pouku književnoga djela
- Poruku, ideju, sadržaj ili književni lik dovodi u suodnos sa stvarnim životom ili drugim književnim djelima zauzimajući mišljenje koje čvrsto i argumentirano brani
- Kulturno se ponaša prema drugim učenicima poštujući njihova razmišljanja
- Ima visoko razvijenu kulturu govorenja i slušanja

Za ocjenu vrlo dobar učenik:

- Knjigu čita na vrijeme poštujući zadani rok, a na satu lektire nosi dnevnik čitanja
- Ovladava sadržajem knjige, a doživljava je književnoga djela na visokoj razini
- Ima uredan dnevnik čitanja u kojemu kritički promišlja o pročitanoj
- Na satu je aktivan
- Zainteresiran je za svaki oblik rada i način obrade lektire
- U interpretaciji se uglavnom točno koristi književnim pojmovima
- Može odrediti poruku ili ideju književnoga djela
- Promišlja o književno djelu, uspoređuje ga s prije čitanim djelima, osobama ili događajima iz stvarnog života te argumentirano iznosi svoje mišljenje

- Na satu lektire kulturno se ponaša prema ostalim učenicima poštujući njihova razmišljanja
- ima razvijenu kulturu govorenja i slušanja

Za ocjenu dobar učenik:

- trudi se knjigu pročitati do zadanog roka
- većim dijelom ovladava sadržajem, a doživljava je književnoga djela na prosječnoj razini
- trudi se sudjelovati u aktivnostima i interpretaciji koliko mu dopušta poznavanje sadržaja književnoga djela
- vodi osnovne bilješke o pročitanoj književnoj djelu
- piše bilješke tijekom i nakon čitanja (određuje temu, mjesto i vrijeme radnje, likove, piše analizu lika)
- zauzima mišljenje prema pročitanoj djelu i pokušava ga obrazložiti
- pokazuje manje teškoće u komunikaciji s drugim učenicima
- kultura slušanja i govorenja je na prosječnoj razini

Za ocjenu dovoljan učenik:

- ne poštuje zadani rok za čitanje knjige, na satu lektire zaboravlja donijeti bilješke i to čini na nekom od idućih sati
- nesiguran je u sadržaj književnoga djela, a doživljava je djela na niskoj razini
- pokazuje minimalno zanimanje za aktivnost i interpretaciju književnoga djela
- nastoji voditi osnovne bilješke o pročitanoj djelu
- piše bilješke nakon čitanja (temu, mjesto i vrijeme radnje, likove, kratak sadržaj djela)
- nespretno obrazlaže dojam o pročitanoj djelu
- pokazuje teškoće u komunikaciji s drugim učenicima
- kultura slušanja i govorenja je na niskoj razini

Za ocjenu nedovoljan učenik:

- ne pokazuje zanimanje za čitanje
- ne vlada sadržajem književnoga djela
- ne pokazuje zanimanje za aktivnosti i interpretaciju književnog djela
- ne vodi dnevnik čitanja i ne piše zabilješke o zadanom književnom djelu
- ne može izreći dojam o pročitanoj književnoj djelu
- ometa druge učenike na satu lektire
- kultura slušanja i govorenja je na nedovoljnoj razini

